

Jak postępować, aby rozwój mowy przebiegał prawidłowo?

Alicja Zakrzewska

Tel.: 0770 665 99 80 alicja@bellalingua.eu

Oto ważniejsze propozycje dotyczące wczesnej profilaktyki:

1. Jako osoby z najbliższego otoczenia przede wszystkim używajmy poprawnego, „czystego” języka polskiego. Z praktyki wnioskuję, że im dłużej mieszkamy na obczyźnie, tym bardziej musimy myśleć nie tylko o tym, co mówimy, ale i jak mówimy.
2. Mówmy do dziecka wolniejszym tempem, wyraźnie. Wadliwa wymowa otoczenia wywołuje i utrwała wadliwą wymowę dziecka.
3. W trakcie rozmowy unikajmy języka „dziecinnego” (spieszczania słów).
4. Prawidłowo rozwijające się dziecko pod względem językowym, powinno reagować na aktywność słowną i uczuciową otoczenia. Kontrolujmy słuch, nie zaniedbujmy chorób uszu; nie leczone mogą powodować niedosłuch, a w następstwie zaburzenia mowy.
5. Zarezerwujmy w ciągu dnia czas tylko dla dziecka: opowiadajmy mu bajki, czytamy książki, recytujemy wiersze, uczymy prostych piosenek i wyliczanek, wspólnie oglądajmy bajki i filmy po polsku, rozmawiajmy na ich temat. Czas ten jest potrzebny naszym pociechom szczególnie na obczyźnie, gdzie otrzymują one z reguły słabszą stymulację językową środowiska.
6. Uważnie słuchajmy naszego dziecka, odpowiadajmy na pytania zadawane przez nie w sposób jasny, zwięzły i konkretny oraz zadawajmy sami pytania dotyczące jego wypowiedzi dziecka. Nie przygaszajmy obojętnością i cierpką uwagą jego naturalnej skłonności do mówienia.
7. Nie poprawiajmy notorycznie wymowy dziecka, nie żądajmy by kilkakrotnie powtarzało dane słowo, nie zawstydzajmy go w obecności rodzeństwa/znajomych i nie karzmy za wadliwą wymowę. Hamujemy w ten sposób chęć do mówienia.
8. Zapewnijmy opiekę specjalisty w przypadkach nieprawidłowej budowy narządów mowy: rozszczep warg, podniebienia, wady zgryzu lub uzębienia.

B
e
l
l
a

L
i
n
g
u
a

9. Nie przedstawiamy dziecka preferującego lewą rękę do posługiwania się prawą. Naruszenie w okresie kształtowania się mowy naturalnego rozwoju sprawności ruchowej zaburza funkcjonowanie mechanizmu mowy.
10. Nie wymagamy zbyt wczesnego wymawiania trudnych artykulacyjnie głosek („sz”, „ż”, „cz”, „dż”, „r”). Dziecko nie przygotowane pod względem sprawności narządów artykulacyjnych, niedostatecznie różnicujące słuchowo dźwięki mowy, a zmuszane do artykulacji zbyt trudnych dla niego głosek często zaczyna je bardziej zniekształcać, wymawiać nieprawidłowo. Tworzymy poprzez to błędne nawyki artykulacyjne, trudne do zlikwidowania.
11. Jeśli dziecko w danym wieku nie osiąga odpowiedniego mu etapu rozwoju mowy, nie wypowiada danej głoski, itp., zasięgnijmy porady logopedy. Nie opierajmy się wyłącznie na pseudo "fachowych" diagnozach otoczenia.

**B
e
l
l
a

L
i
h
g
u
a**